

Nr 311

Av herr **Eriksson** i Bäckmora, om utredning angående orsakerna till den ökade ungdomskriminaliteten.

Den tilltagande brottsligheten tillika med den markant ökade ungdomskriminaliteten i vårt land är ett påträngande samhällsproblem, som kräver snara åtgärder.

Vilka de brottsframkallande faktorer är som påverkar beslutsprocessen i ett kriminellt beteende saknar vi i dag närmare kännedom om. Men just den omständigheten att vi ingenting vet om det kriminella beteendets orsaksfaktorer får ändå inte i vårt starkt framåtskridande kultursamhälle förbigås utan försök till åtgärder, som kan leda fram till en kriminalitetsreducerande effekt. De komplicerade problem som här möter måste i första hand vara en forskningsuppgift, som kan ge en förklaringsgrund till framför allt ungdomskriminalitetens ökning.

Om man utgår ifrån den inom kriminologien generellt accepterade teorien om kriminalitetens orsaker, den s.k. multikausala teorien, vilken utsäger att det kriminella beteendet determineras av en rad orsaksfaktorer, skulle man mot en sådan bakgrund kunna göra en lång uppräkningslista av uppkomstbetingelser, som kan antagas vara orsaker till det kriminella beteendet.

Från allmänhetens sida — och icke utan stöd från forskare på området — har t.ex. filmupplevelser ansetts vara en brottsframkallande faktor som utlösare av våldshandlingar. Flera psykiater anser därvid att vissa filmer via TV kan utöva ett skadligt inflytande och skapa ett mönster till impulser av brottslig och asocial natur hos därför disponerade personer. Är ett sådant antagande riktigt måste det ur allmänpreventiv och brottsförebyggande synpunkt riktas stark kritik mot en fortsatt visning av vissa utländska filmer i TV där våldshandlingar, slagsmål, tortyr, skräckscener, mord och överfall väller fram i en ström utan ände. Det kan inte uteslutas att effekten av sådana filmupplevelser skapar en förstärkt aggressivitet och i vissa fall inspirerar till brott, ger tips om sätt att begå brott, s.k. Rififi-effekt.

De bestialiska morderna i *Handen* förefaller kunna vara en kopierad handling från gangsterfilmer som visats i svensk TV. Ett rättssamhälle som vårt, som vill bereda människorna trygghet till liv och egendom, måste pröva alla vägar för att bryta den tendens som nu hotar den personliga säkerheten. I första hand gäller här att klarlägga de brottsframkallande orsaksfakto-

terna och därefter vidtaga de åtgärder som en sådan analys kan ge anledning till. Frågan om ungdomskriminaliteten och den personliga säkerheten har ett så vitalt och allmänt intresse i vårt land, att riksdagen icke kan undandra sig ansvaret när det gäller försök till åtgärder med brottsreducerande effekt. TV och andra massmedia borde också införa denna allvarliga utveckling besinna sitt ansvar genom att utesluta olämpliga filmer som förstärker aggressiviteten och utlöser våldshandlingar.

Med anledning av vad som ovan framhållits hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning rörande orsakerna till den ökade ungdomskriminaliteten, lämpligen genom uppdrag till en forskargrupp, samt att förslag om åtgärder snarast måtte föreläggas riksdagen.

Stockholm den 24 januari 1967

John Eriksson (cp)
i Bäckmora
